

Varga György

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, szeretnék én is politika-mentesen fogalmazni. Először ki szeretném egészíteni Raskó György GMO-példáit három további olyan témával, ahol úgy tűnik: itthon a világ technológiai haladásával szembe megyünk.

Az első 2011, a tranzakciós adó bevezetése, amelynek következtében a pénzforgalomban a bankkártya-használat visszaszorult, és újra elkezdett növekedni a készpénz aránya. A második példa: a napelemek használatát keményen megadóztatják. A harmadik: a szélerőművek nem terjednek Magyarországon, mert erős „ellenszélben” működnek.

Ezek csak példák arra, hogy milyen az egész jelképrendszerünk, ami körülveszi mindazt, amiről beszélünk.

Visszautalva Tamás Pál hozzászólására, hogy az innováció mennyiben hoz pénzt, megemlítem annak a kutatásnak az eredményeit, amelyet Solow Nobel-díjas közgazdász vezetésével az MIT Közgazdasági Tanszéke végzett. Azt vizsgálták, hogy az USA 20. századi gazdasági fejlődése milyen mértékben tulajdonítható az élők munkájának, illetve a tőkének. Azt találták, hogy a kettő együttesen csak 75-80%-ot tesz ki, míg a fennmaradó részt a technológiaváltás, a tudás, a kutatási eredmények hasznosítása, tehát ún. „szoft” tényezők eredményezik, amelyek kimutatása eléggé nehéz. Mindezeket együttesen nevezik teljes termelékenységi mutatónak. Ezt a mutatót Magyarországon korábban évekig az MNB mutatta ki, de sajnos, rejtélyes módon ennek a kidolgozása a 2000-es évek elején megszűnt. Azóta nem tudjuk, hogy Magyarországon ezek a tényezők hogyan alakulnak, ezért az OECD erre vonatkozó összehasonlító statisztikájában Magyarország sora üres. Sajnos úgy látszik, mintha ezek a tényezők leíródtak volna.

Azt, hogy a világ elhalad mellettünk, azt az OECD statisztikák is bizonyítják: a XX. század eleje óta jelentősen megváltozott a beruházások összetétele. A fizikai beruházások teljes volumene a világban ma már nem éri el a tudásalapú beruházásokat (IT, szoftver) és hasonló „bűnös” tényezőket. Ez nagy és mélyreható változásokat hoz a gazdaságban, amelynek a következményei nehezen kiszámíthatók.

A járműipar példájára visszatérve: nem önmagában a járműiparral van a baj. Megnéztem, hogy a magyar járműiparban előállított belföldi, hangsúlyozom, belföldi hozzáadott érték hogyan alakul. Kiderült, hogy nem éri el a hazai feldolgozóipar átlagos hozzáadott érték-arányát! Megnéztem, hogy hasonló kis országokban hogy is van ez, Szlovákiától kezdve Izraelig. Kiderült, hogy bizony lehet ezt másképp is csinálni, úgy, hogy a belföldi hozzáadott érték a magyarországi 30%-osnál magasabb legyen. A csúcson Izrael áll, kb. 70%-os aránnyal. Más országokban ez 40-50%-körül alakul. Ez sajnos azt jelenti, hogy a magyarországi kis- és középvállalatok nem tudtak kellően felzárkózni, és a technológiai láncba a megfelelő szinten bekapcsolódni. Ez nem is annyira az országban folyó tudományos kutatásokkal, mint inkább az innovatív képességekkel függ össze.

Ezzel összefüggésben még két érdekes mutatóra szeretném felhívni a figyelmet. Az egyik: az egységnyi felhasznált energiára jutó megtermelt GDP. A másik: a felhasznált nettó anyagmennyiségre eső megtermelt GDP. Nettó anyagmennyiségen értjük az adott országban kitermelt, megtermelt alapanyagokat, amelyhez hozzáadjuk az anyagimportot és levonjuk az anyagexportot. Sajnos Magyarország egyik mutató tekintetében sem éri el az EU-28 átlagának felét.

Ez is azt mutatja, hogy a hozzáadott érték nagyon nagy mértékben szellemi szubsztancia.

Ebben a tekintetben a jelenlegi keretek között sajnos nem tudok ajánlással élni. Jó, hogy vannak olyan szigetek az országban, mint az előbb bemutatott Raskó-féle vállalkozások és az általa említett pozitív példák. Vannak hasonló jó példák az iparban is, de egyelőre csak szigetszerűen. Az viszont,

hogy már a kezdő start-up vállalkozások fiataljai is amint lehet, húzzák a csíkot külföldre, egyáltalán nem tölt el optimizmussal.

Köszönöm a figyelmet!